

Onbekend maakt onbemind

Rapport resultaten reputatieonderzoek algemeen publiek

Deze rapportage is uitsluitend bestemd voor de organisatie van de opdrachtgever. Voor vragen over de inhoud kunt u contact opnemen met de auteurs via het algemeen nummer van de Reputatiegroep 030-2312510.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Managementsamenvatting en dashboard	4
Achtergrond van het onderzoek	9
1 Naams- en propositiebekendheid	13
2 Reputatie en draagvlak onder het publiek	19
3 Verdieping reputatie en draagvlak: resultaten uitgesplitst naar contact en opleiding	29
4 Prioritaire thema's voor het OM	37
5 Hoe kan het OM zijn reputatie en draagvlak versterken?	40
6 Conclusies en aanbevelingen	46
Bijlage	51
• Achtergrondinformatie steekproef	
• Reputatiemonitor Openbaar Ministerie	

Voorwoord

Het Openbaar Ministerie (OM) treedt op voor de samenleving en is onmisbaar voor een rechtvaardige en veilige samenleving. Met meer dan 5000 gedreven medewerkers zet het OM zich in om strafbare feiten op te sporen en te vervolgen zodat er recht wordt gedaan aan het leed van slachtoffers en hun nabestaanden. Essentieel hierbij is dat de samenleving vertrouwen heeft dat het recht in goede handen is bij het OM.

Dat is niet een vanzelfsprekendheid. De afgelopen jaren neemt de druk op de hele strafrechtketen toe en het publieke vertrouwen in de klassieke instituties af. De beeldvorming wordt gekleurd door issues en fouten die breed worden uitgemeten in de media, terwijl wat goed gaat voor het brede publiek onzichtbaar blijft. Ook leven er hooggespannen en soms tegengestelde verwachtingen in de samenleving. Men verwacht van het OM enerzijds dat het hard optreedt tegen de toenemende en steeds zwaardere (en ondermijnende) criminaliteit, maar tegelijkertijd ook een OM die zich empathisch en menselijk toont. Daarbij loopt het OM aan tegen beperkte zittingscapaciteit, terwijl de strafzaken toenemen en achterstanden uit de coronacrisis nog niet weg zijn gewerkt. De wachttijden lopen op voor rechtzoekenden en dit komt niet ten goede aan het vertrouwen in de rechtsstaat. Dit alles kleurt de beeldvorming en maakt het vertrouwen in het OM en de rechtsstaat kwetsbaar.

Dit stelt het OM voor de uitdaging: hoe waarborgen wij het publiek vertrouwen in het OM en laten wij de waarde van ons werk zien? Dit vraagt om bewust bekwaam, vanuit het offensief, te sturen op de beeldvorming.

In dit licht heeft het OM een reputatieonderzoek laten uitvoeren onder een representatieve steekproef van het algemeen publiek. Met dit onderzoek wil het OM inzicht krijgen in hoe het bekend staat in de samenleving en welke beelden en verwachtingen er leven.

In voorliggend document met de titel 'Onbekend maakt onbemind' worden de bevindingen van dit onderzoek gepresenteerd. De kern van de bevindingen is dat het OM een bekende naam is en vertrouwen geniet bij het publiek, maar dat er nog uitdagingen liggen om Nederland meer bekend te maken met wat de organisatie doet en waar het verantwoordelijk voor is, mispercepties weg te nemen, en de burger mee te nemen in de keuzes die het OM maakt. Dat zal zorgen voor meer vertrouwen in en draagvlak voor het OM en het rechtssysteem.

KERNINDICATOREN

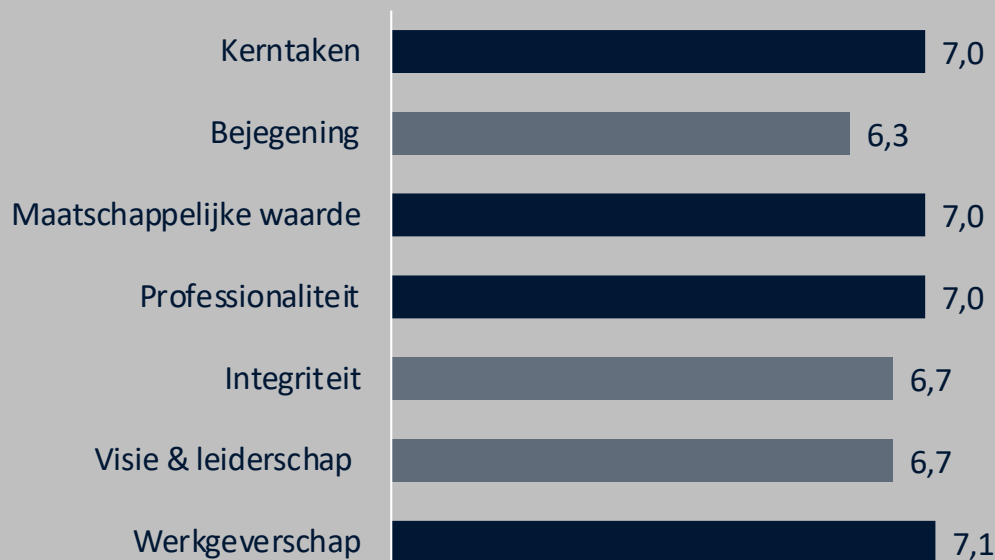

TOP 5 ADVIEZEN

Wat zou het OM (nog) beter kunnen doen?

- 1 Meer zichtbaar zijn, bekendheid geven aan taken en verantwoordelijkheden en transparant zijn in keuzes
- 2 Hogere straffen eisen/opleggen
- 3 Zorgvuldiger werken en beter (leiding) geven aan onderzoeken
- 4 Op dezelfde voet doorgaan
- 5 Meer en sneller zaken afhandelen

REPUTATIETHEMA'S

THEMA'S

Ranking belang voor veiligheid volgens publiek

% publiek dat vindt dat OM voldoende inzet op thema

Ranking	Thema	% publiek dat vindt dat OM voldoende inzet op thema
1	Georganiseerde misdaad	60%
2	Zedenmisdrijven & seksueel geweld	54%
3	Terrorisme	59%
4	Jeugdcriminaliteit	44%
5	Veelvoorkomende criminaliteit	50%
6	Financiële criminaliteit	51%
7	Mensenhandel	49%
8	Verkeerscriminaliteit	52%
9	Cybercrime	42%
10	Gedigitaliseerde criminaliteit	41%
11	Milieucriminaliteit	37%

Managementsamenvatting (1)

In de periode van 3 februari 2023 t/m 10 februari 2023 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de bekendheid en reputatie van het Openbaar Ministerie onder een representatieve steekproef van het algemene publiek in Nederland.

De belangrijkste uitkomsten van de publieksstudie zijn als volgt:

- **Het OM heeft een hoge naamsbekendheid.** Echter wat het OM doet en waar het verantwoordelijk voor is, blijkt niet voor iedereen helder te zijn. Een kleine meerderheid van het publiek is bekend met de vervolgingstaak. De opsporingstaak is bij minder van de helft van de respondenten bekend.
- **Er blijken mispercepties te bestaan ten aanzien van het takenpakket.** Veel mensen denken onterecht dat het OM verantwoordelijk is voor de hoogte van de straffen die daders opgelegd krijgen. Dit vormt een reputatierisico, omdat een deel van het publiek vindt dat in Nederland daders te licht gestraft worden en geen recht doen aan het leed van slachtoffers. Dit is een van de redenen waarom mensen weinig vertrouwen hebben in het OM. Ook de mensen die wel vertrouwen hebben in het OM, benoemen dit als een aandachtspunt. Kortom, hier ligt dus een communicatieve uitdaging om helder te krijgen dat niet het OM maar de Rechtspraak uiteindelijk verantwoordelijk is voor het opleggen van straffen.
- **Het OM geniet een redelijk goede reputatie en draagvlak bij het publiek.** Driekwart van de respondenten vindt dat het recht en de taken - het opsporen en vervolgen van strafbare feiten - in goede handen zijn bij het OM. Dit is positief en essentieel want dit vormt het bestaansrecht van de organisatie. Bovendien steunt een meerderheid van het publiek dat het OM een belangrijke rol heeft bij het ontwikkelen van veiligheidsbeleid.
- **Het OM geniet minder waardering en vertrouwen bij mensen die contact hebben gehad met het OM.** Dit geldt vooral voor (naasten van) verdachten, maar ook voor (naasten van) slachtoffers. Bij mensen die beroepsmatig samenwerken met het OM geniet het OM wel dezelfde waardering en vertrouwen als bij mensen die geen contact hebben gehad met het OM.
- **Het OM wordt op alle reputatiethema's voldoende tot goed beoordeeld door het publiek.** Men waardeert het OM vooral voor het goed uitvoeren van de kerntaken, zijn professionaliteit en maatschappelijke waarde. Men ziet het OM als een betrouwbare organisatie met deskundige en gedreven mensen, die goed zijn vervolgings- en opsporingstaak uitvoert en bijdraagt aan rechtvaardigheid, veiligheid en vrijheid in Nederland. Dit beeld draagt in grote mate positief bij aan de reputatie en het draagvlak voor het OM.

Managementsamenvatting (2)

- **Het OM kan nog stappen zetten op het vlak van bejegening.** Mensen die contact hebben gehad met het OM – van verdachten en slachtoffers en hun naasten tot mensen die beroepsmatig met het OM te maken hebben – vinden dat het OM hierop nog kan winnen. Naast bereikbaar zijn en op tijd en duidelijk informeren kan het OM zich in het contact vriendelijker opstellen, mensen meer serieus nemen bij vragen en klachten en zich meer betrokken tonen bij slachtoffers en hen bijstaan met advies. Kortom, er wordt meer empathie en menselijk maat verwacht van het OM.
- **Het OM kan en mag meer visie & leiderschap tonen.** Men verwacht van het OM dat het meer visie en leiderschap toont in het vergroten van veiligheid in Nederland en zich hierover ook nadrukkelijker laat horen in het publieke debat. Vooral meer vocaal zijn in het debat over veiligheid blijkt een belangrijke aanjager te zijn van de waardering en het draagvlak voor het OM.
- **Het brede publiek vindt dat het OM meer open en transparant kan zijn over wat het doet en de keuzes die het maakt.** Dit is ook het belangrijkste advies wat mensen meegeven aan het OM op de open vraag wat het OM beter zou kunnen doen. Een deel van het publiek adviseert het OM veel meer naar buiten te treden, duidelijk te maken wat het OM doet en waar het verantwoordelijk voor is, en successen te delen. Ook adviseren ze het OM transparanter te zijn over de keuzes die het maakt, zoals de hoogte van strafeisen en besluiten met betrekking tot wel of niet strafvervolgning.
- **Op de open vraag wat het OM beter kan doen, adviseren mensen - naast meer zichtbaar en transparant te zijn - het OM vooral in te zetten op hogere straffen, die meer recht doen aan het leed van slachtoffers.** Hierbij maakt men niet altijd een onderscheid tussen de geëiste straf en de daadwerkelijk opgelegde straf. Andere suggesties voor verbetering liggen op het vlak van professionaliteit: zorgvuldig werken om (vorm)fouten te voorkomen en sneller werken met meer vervolgingen als resultaat.
- **Met de aanpak van de *georganiseerde misdaad en criminele organisaties* draagt het OM het meest bij aan de veiligheid in Nederland in de ogen van het publiek.** De aanpak van terrorisme en zedenmisdrijven & seksueel zijn daarna de thema's waarmee het OM volgens het publiek het meest bijdraagt aan de veiligheid in Nederland. Positief is dat een kleine meerderheid van het publiek vindt dat het OM al voldoende inzet op deze drie thema's.
- **Opvallend is dat het publiek niet eenduidig is in welke thema's prioritair moeten zijn voor het vergroten van de veiligheid in Nederland.** Veel thema's worden als prioritair aangewezen door 20-35% van het publiek.

Managementsamenvatting (3)

Uit de bevindingen volgen de volgende zes aanbevelingen om verder te bouwen aan een goede reputatie en draagvlak voor het OM:

- 1. Maak zichtbaar wat het het OM doet en hoe het werkt aan een rechtvaardig en veilig Nederland.** Ondanks dat de naamsbekendheid hoog is, hebben mensen geen goed beeld van wat het OM doet en waar het verantwoordelijk voor is. Hun beeld wordt hierdoor gevoed door de veelal negatieve berichtgeving in de media. Er liggen dus communicatieve kansen om meer duidelijk te maken wat het OM doet en de essentiële waarde van het werk van het OM voor ons democratische rechtsstaat voor het voetlicht te brengen. Bovendien door helderheid te scheppen over waar OM wel en niet van is, voorkom je dat de organisatie verantwoordelijk wordt gehouden voor zaken die buiten het mandaat van het OM liggen, zoals het opleggen van straffen.
- 2. Wees transparant over de keuzes die het OM maakt.** Bij het publiek bestaat onbegrip als het gaat over het rechtssysteem. Het is voor hen onvoldoende duidelijk waarom personen wel of niet vervolgd worden, waarom daders (in hun ogen) lage straffen krijgen en hoe het kan dat door vormfouten daders hun straf ontlopen. Ook roepen de zaken met bekende Nederlanders de vraag op: kan het OM zich niet met belangrijkere zaken bezig houden? Dit tast het vertrouwen in het OM en het rechtssysteem aan. Neem de burger dus structureel mee in de keuzes die het OM maakt, laat zien dat OM inzet op passende straffen voor daders en deel je successen.
- 3. Zorg dat de basis op orde is voor excellente uitvoering van de kerntaken.** Het OM wordt afgerekend op hoe goed het invulling geeft aan zijn kerntaken: het opsporen en vervolgen van verdachten van strafbare feiten. Het OM ligt onder een vergrootglas: misstappen, vormfouten en gerechtelijke dwalingen worden breed uitgemeten in de media. Hierdoor komt het vertrouwen dat de kerntaken in goede handen zijn bij het OM meer onder druk te staan. Daarom is het belangrijk om een scherpe focus te houden op de kerntaken: zorgvuldigheid, daadkracht en gedrevenheid wordt gevraagd. Het excellent uitvoeren van de kerntaken zal een impuls geven aan het vertrouwen in het OM en het opbouwen van (maatschappelijk) krediet.

Managementsamenvatting (4)

4. **Laat de menselijke kant zien en investeer in ‘menselijke’ bejegening.** Streng, arrogant, afstandelijk zijn associaties die leven bij het publiek. Daarbij ervaren mensen dat het OM niet altijd prettig is in het contact en zich betrokken toont bij slachtoffers en hun naasten. Ook op het vlak communicatie kan het OM nog winnen: beter bereikbaar zijn en op tijd, duidelijk en in begrijpelijke taal informeren. Belangrijk dus hierin te investeren en te sturen: train OM-medewerkers op dit vlak, toon in woord en gedrag dat OM ‘naast de slachtoffers’ staat en laat meer de menselijke kant van het OM zien.
5. **Zichtbaar leiderschap gevraagd.** Het publiek verwacht van het OM dat het visie en leiderschap toont in het vergroten van veiligheid in Nederland en zich hierover ook nadrukkelijker laat horen in het publieke debat. Vooral meer vocaal zijn in het debat over veiligheid blijkt een belangrijke aanjager te zijn van de waardering en het draagvlak voor het OM. Deel de visie van het OM op hoe we Nederland veilig kunnen houden, wat hiervoor nodig is en hoe het OM hierop inzet. De aanpak van georganiseerde misdaad is voor het publiek een belangrijk thema die kansen biedt voor het OM om meer zichtbaar leiderschap te tonen.
6. **Blijf in woord en gedrag inzetten op het laden en voeden van belangrijke aanjagers van reputatie en draagvlak, waarop het OM al positief wordt beoordeeld:**
 - OM zet alles op alles om verdachten van strafbare feiten op te sporen en te vervolgen
 - OM draagt bij aan een rechtvaardige en veilige samenleving en vrijheid in Nederland
 - OM is een betrouwbare organisatie met gedreven en deskundige mensen
 - OM handelt altijd eerlijk en integer
 - OM is een goede werkgever

The image features a black silhouette of the Statue of Justice, a symbol of law and equity. She is shown from the waist up, holding a pair of scales of justice in her right hand and a sword in her left. The background is a blurred cityscape with a body of water in the foreground, suggesting a harbor or waterfront setting. The lighting is soft, creating a serene and professional atmosphere.

Achtergrond van het onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

In de periode van 3 februari 2023 t/m 10 februari 2023 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de bekendheid en reputatie van het Openbaar Ministerie onder een representatieve steekproef van het algemene publiek in Nederland. Hiervoor is in nauwe samenwerking met het OM een reputatiemonitor op maat ontwikkeld (zie bijlage). Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van een *online vragenlijst* en een *consumentenpanel*.

Steekproef

In totaal zijn 1.122 mensen benaderd voor het onderzoek. Mensen die werkzaam zijn bij het OM zijn uitgesloten van het onderzoek. Daarnaast is de response gecheckt op zogenaamde 'straightliners': mensen die de vragenlijst onvoldoende serieus hebben ingevuld en overal dezelfde score op hebben gegeven zijn verwijderd uit het databestand. Dit heeft geresulteerd in een steekproef van N=1.061 respondenten.

Bekendheid als criterium voor beoordeling reputatie

Onder het algemeen publiek is de bekendheid met het Openbaar Ministerie als selectiecriterium gehanteerd. Alleen respondenten die hebben aangegeven een 'enigszins' of 'zeer bekend' te zijn met het OM zijn gevraagd om de reputatie te beoordelen (N=737; 70% van de steekproef). Respondenten die 'geheel onbekend' zijn met het OM, zijn uit de vragenlijst gefilterd. Respondenten die het OM 'alleen van naam' kennen, hebben enkel ingevuld welke taken en verantwoordelijkheden zij aan het OM toedichten.

Contact met OM als criterium voor beoordeling 'bejegening'

Het thema 'bejegening' is alleen uitgevraagd onder respondenten die hebben aangegeven contact te hebben gehad met het OM als (naaste van een) slachtoffer, als (naaste van een) verdachte van een strafbaar feit of in een beroepsmatige samenwerking met het Openbaar Ministerie.

Interpretatie van de resultaten

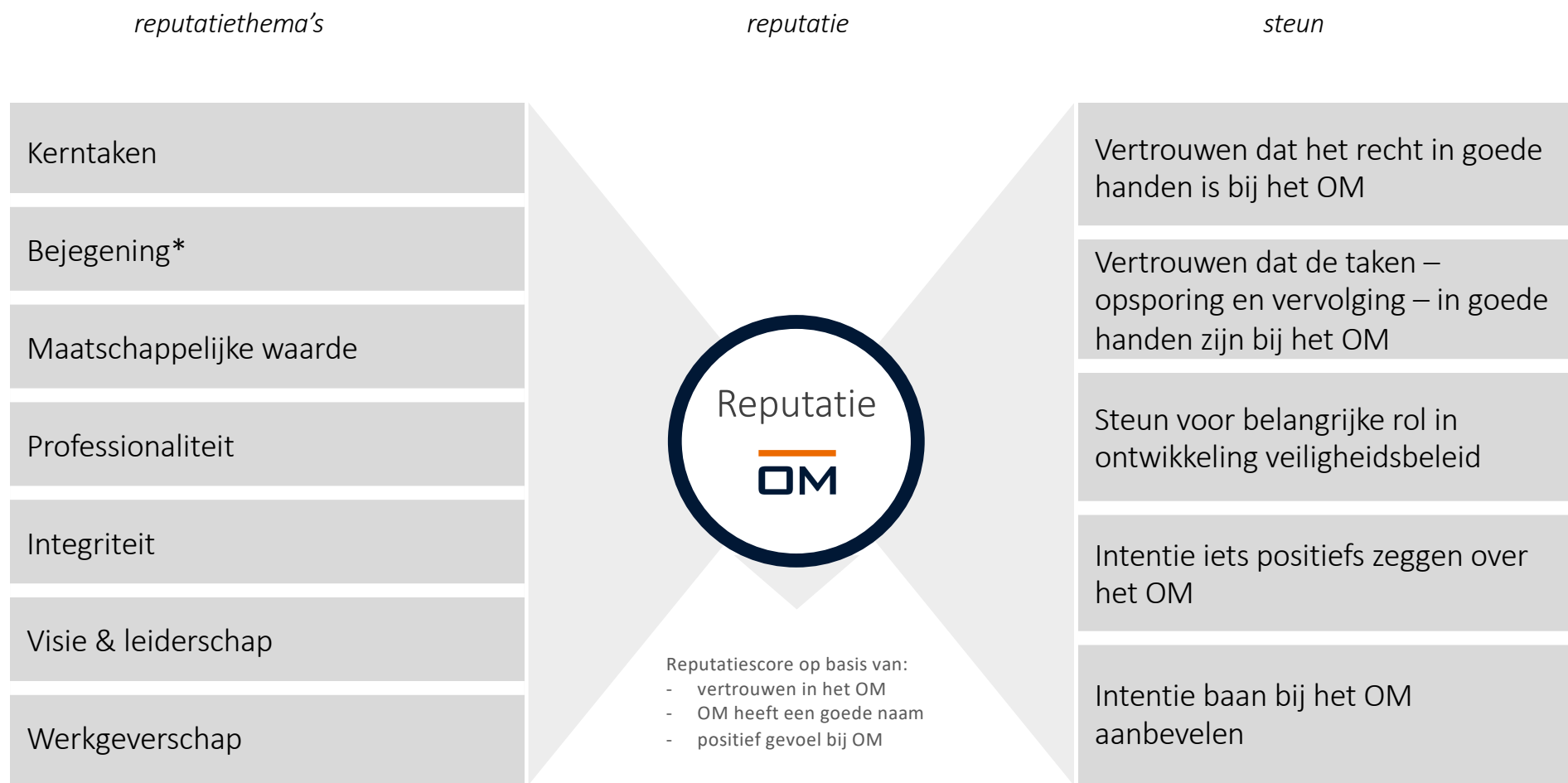
Reputatie, de reputatieaanjagers en steun zijn gemeten op een 7-puntsschaal van '1' (zeer oneens) tot '7' (zeer mee eens). Respondenten hadden de optie om 'geen mening' te geven. De scores zijn omgerekend naar een rapportcijfer van 1 tot 10 ten behoeve van de interpretatie van de resultaten en kunnen als volgt worden geïnterpreteerd:

- Negatief/onvoldoende (score < 6,0)
- Voldoende met ruimte voor verbetering (score 6,0 - 6,9)
- Goed (score 7,0 - 7,9)
- Uitstekend (score ≥ 8,0)

Significante verschillen tussen scores

Voor de vergelijking tussen diverse subgroepen zijn significantieniveaus berekend bij 95% betrouwbaarheidsniveau. Onderaan de tabellen is aangegeven bij welke kloof er sprake is van een significant verschil.

Reputatiemonitor voor het Openbaar Ministerie

**Alleen bevraagd aan mensen die contact hebben gehad met het OM*

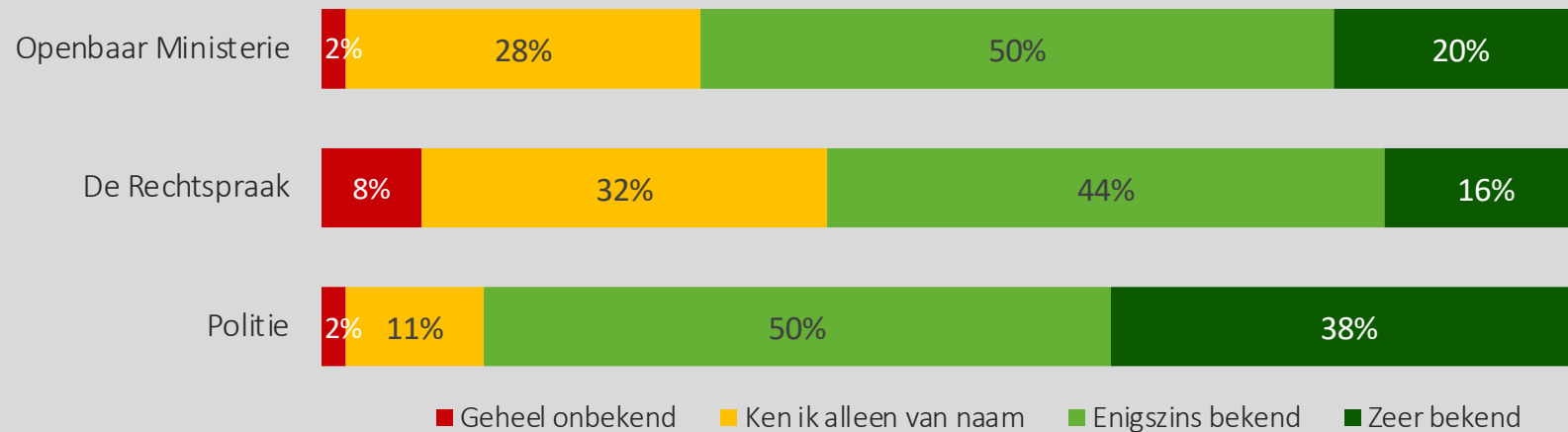
1. Naams- en propositiebekendheid van het OM

De naamsbekendheid van het OM is even hoog als die van de Politie en hoger dan die van de Rechtspraak

De naamsbekendheid van het Openbaar Ministerie is hoog. Slechts 2% van de respondenten geeft aan geheel onbekend te zijn met het OM. Wel geeft 28% van de respondenten aan dat zij het OM alleen van naam kennen en dus niet (goed) bekend zijn met wat het OM precies doet.

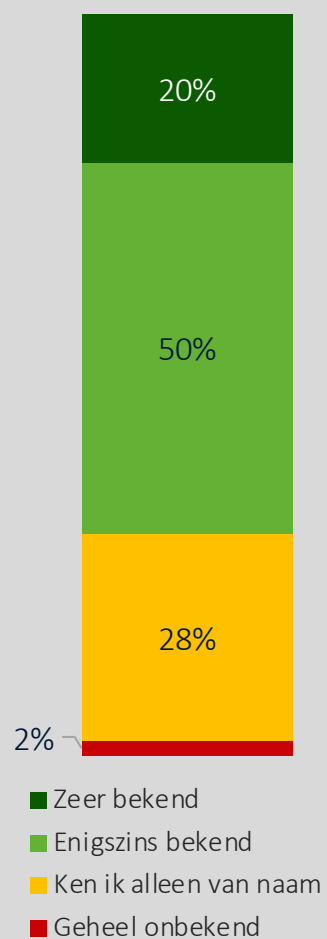
Ten opzichte van de Politie heeft het OM een vergelijkbare naamsbekendheid. Echter de groep die aangeeft *zeer bekend* te zijn, is kleiner voor het OM. De bekendheid met de Rechtspraak ligt lager dan voor het OM.

Vraag: hoe bekend bent u met onderstaande organisaties? (N=1.061)

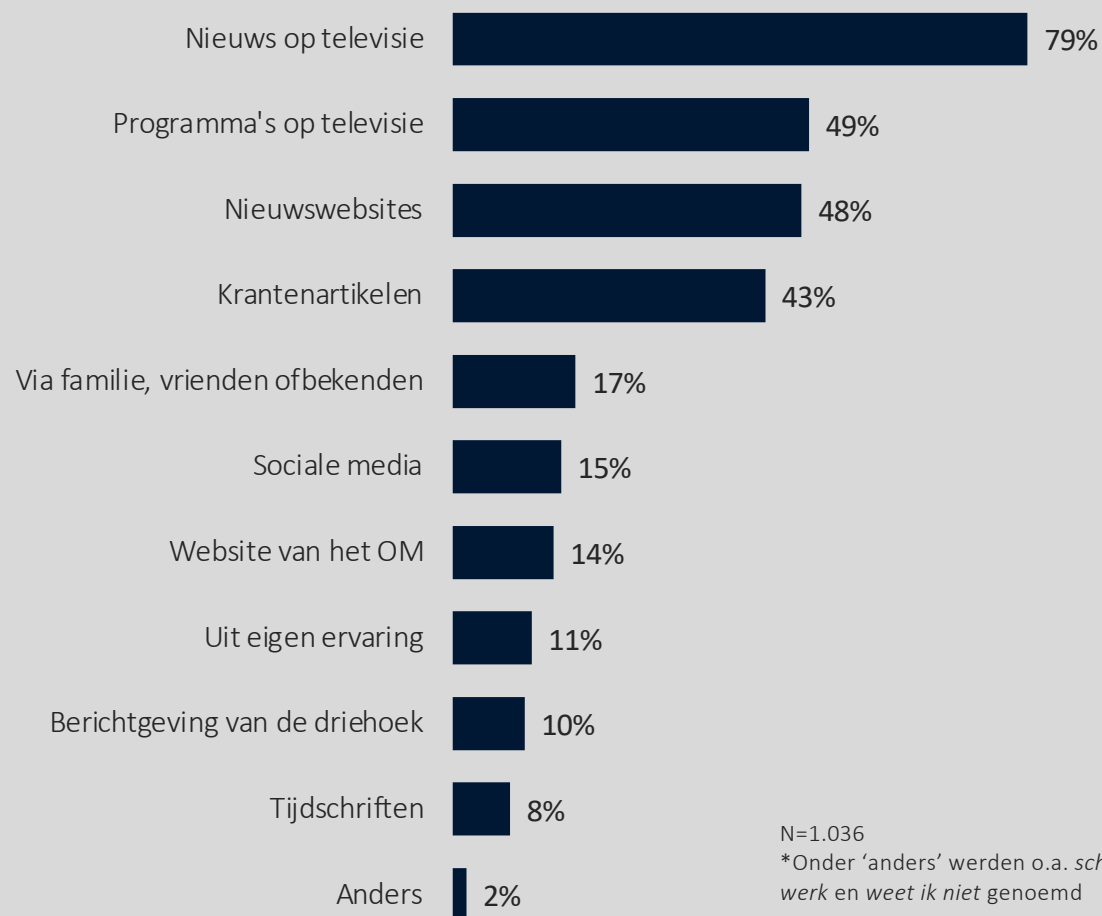

De meeste mensen kennen het OM vooral van het nieuws op televisie

Bekendheid OM

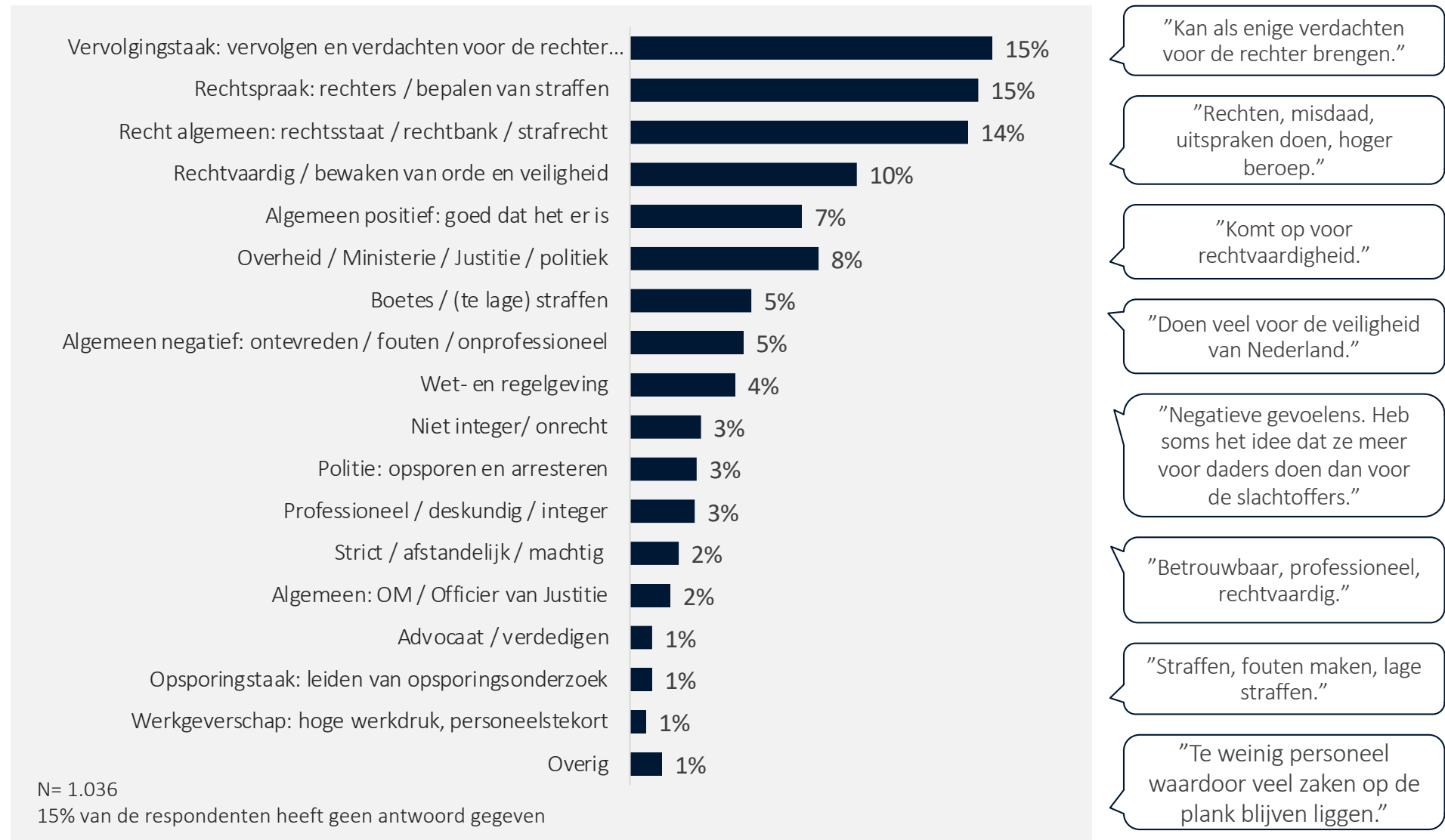
Waar kent u het OM van?

N=1.036

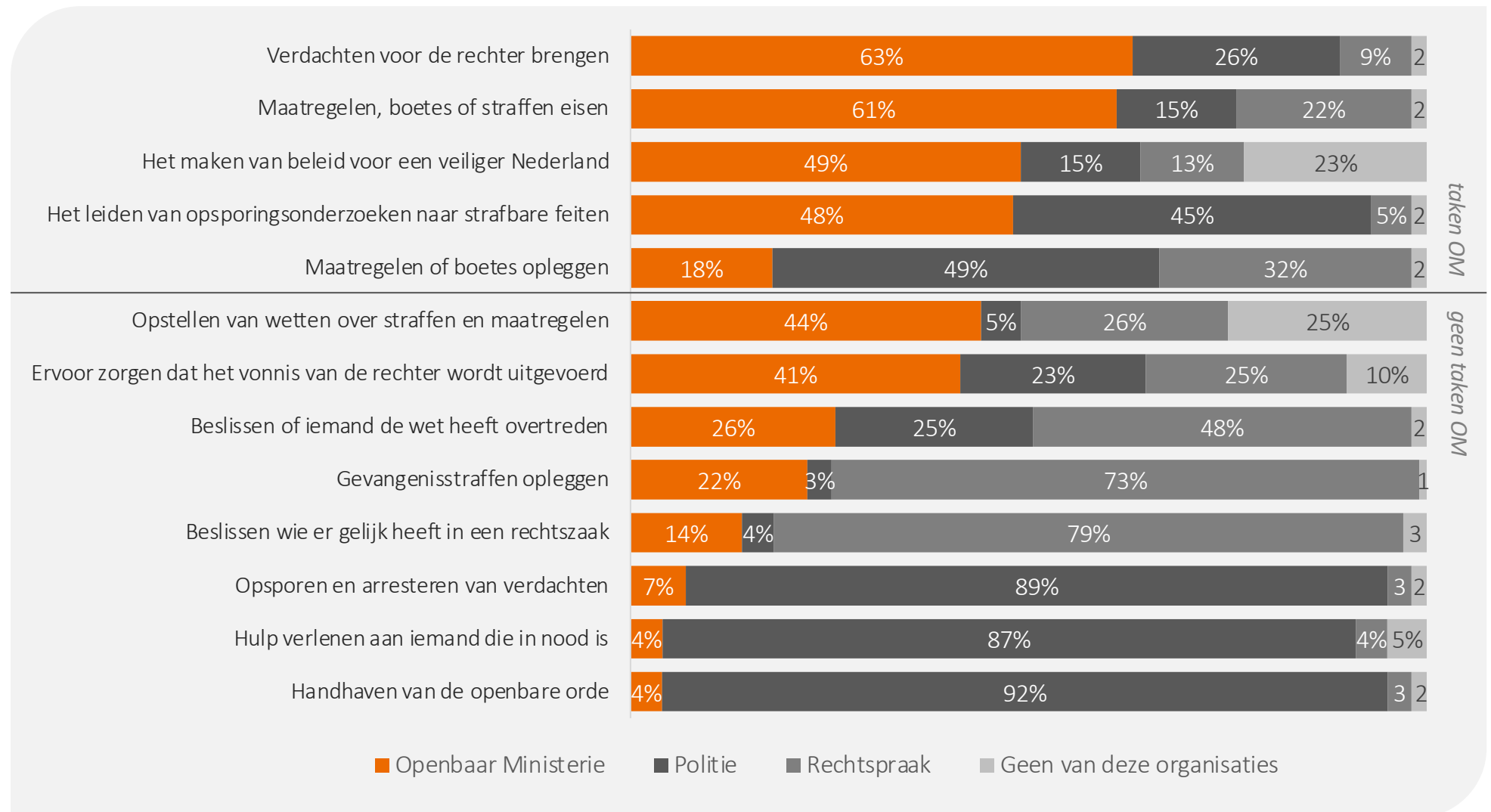
*Onder 'anders' werden o.a. school, werk en weet ik niet genoemd

Spontaan associeert het publiek het OM met de vervolgingstaak, maar ook met (taken die toebehoren aan) de Rechtspraak

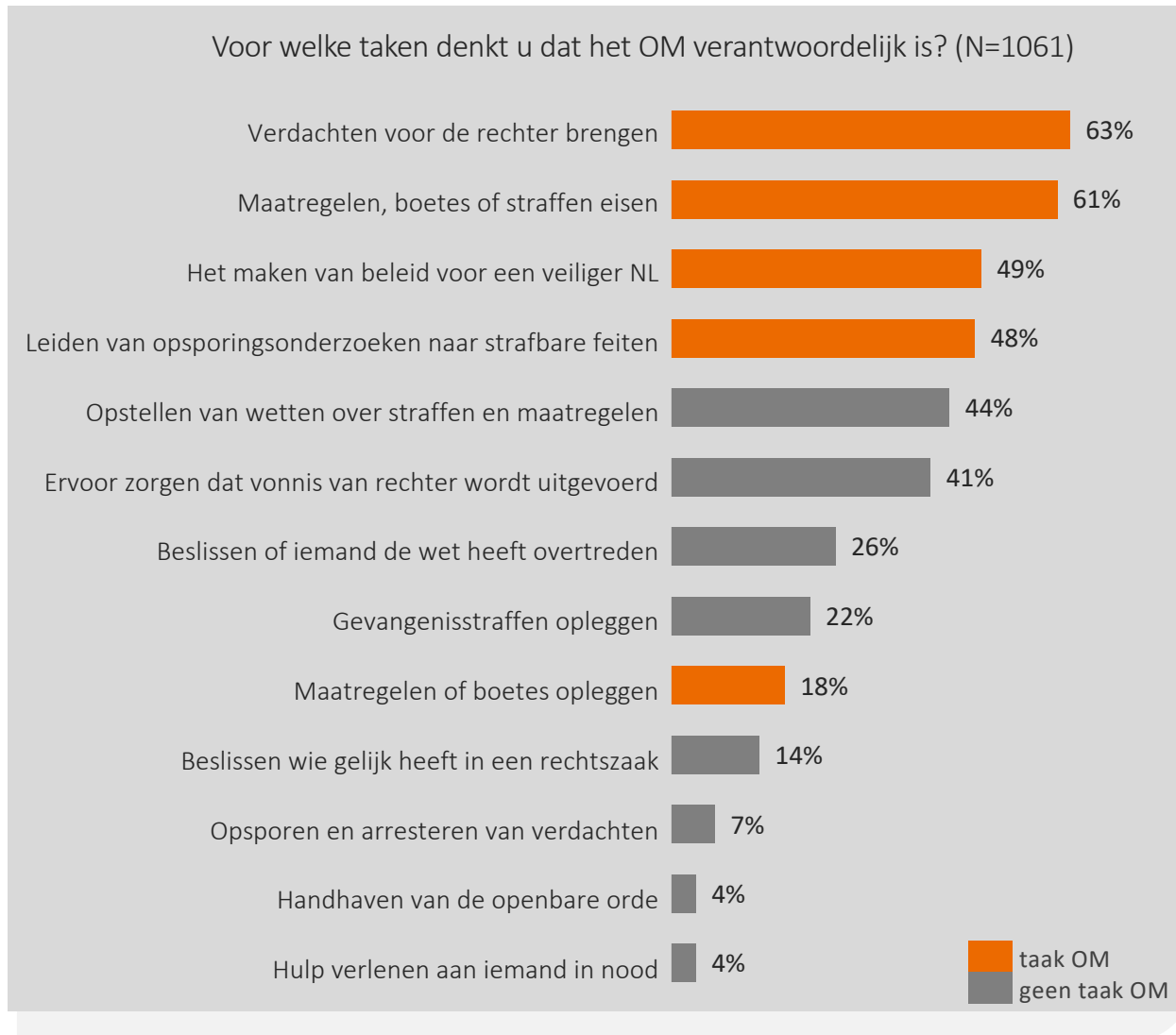

Het publiek heeft een minder goed beeld van de taken van het OM dan van de taken van de politie en ook de Rechtspraak

Voor welke taken denkt u dat het OM, de politie of de Rechtspraak verantwoordelijk is?

Het publiek is redelijk bekend met de vervolgingstaak van het OM; de opsporingstaak is minder bekend bij het publiek.

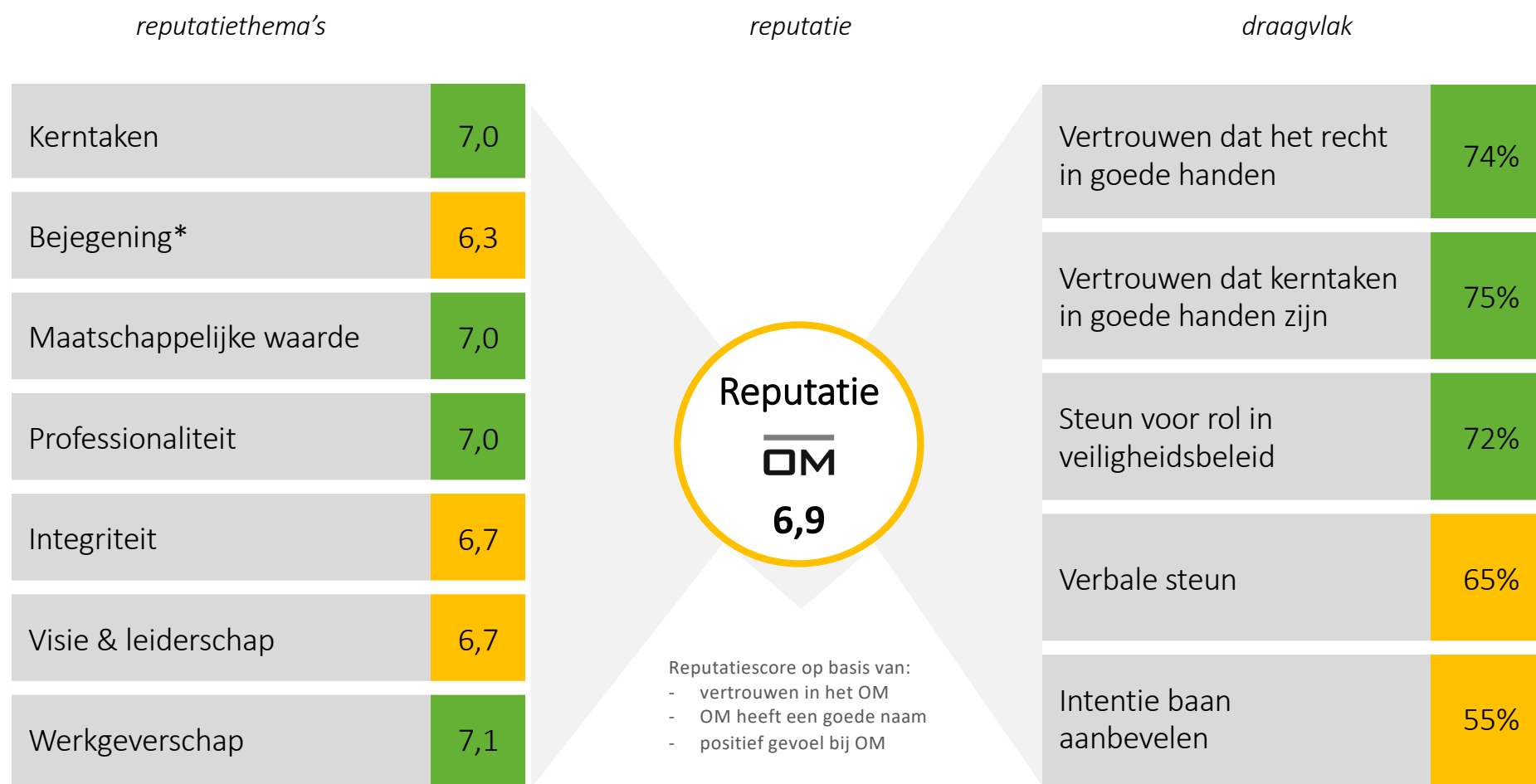
De bekendheid met de taken van het OM is matig. De vervolgingstaak van het OM - *voor de rechter brengen van verdachten en eisen van maatregelen, boetes en straffen* - is bekend bij een kleine meerderheid van het publiek. De opsporingstaak en rol van OM in veiligheidsbeleid is slechts bekend bij de helft van het publiek. Het kunnen *opleggen van maatregelen of boetes* zonder tussenkomst van de rechter is bij 18% van het publiek bekend.

Daarbij bestaat er een aantal mispercepties: iets meer dan 40% van het publiek denkt dat het OM verantwoordelijk is voor het *opstellen van wetten over straffen en maatregelen* en *zorgen dat het vonnis van de rechter wordt uitgevoerd*. Ook het *beslissen of iemand de wet heeft overtreden* en het *opleggen van gevangenisstraffen* dicht ongeveer een kwart van de mensen toe aan het OM. Goed om hier bewust van te zijn. Het OM kan verantwoordelijk worden gehouden voor issues die buiten het mandaat van het OM liggen.

The image features a silhouette of the Statue of Justice, a symbol of law and equity. She is depicted holding a pair of scales in her right hand and a sword in her left. The background shows a city skyline across a body of water, with various buildings and structures visible under a clear sky. The overall scene is set during the day, with the sun low on the horizon, creating a soft glow.

2. Reputatie en draagvlak onder het publiek

Overzicht: reputatie en draagvlak onder het algemeen publiek

*Alleen bevroegd aan mensen die contact hebben gehad met het OM

Reputatie in detail (1)

kerntaken

voert zijn opsporingstaak goed uit: leiding geven aan het opsporen van strafbare feiten	6,9
voert zijn vervolgingstaak goed uit: het vervolgen van strafbare feiten en verdachten voor de rechter brengen	7,0

maatschappelijke waarde

draagt bij aan een rechtvaardige samenleving	7,2
draagt bij aan een veilige samenleving	7,3
draagt bij aan de vrijheid in Nederland	7,0
zorgt dat daders een passende straf krijgen	6,6
zorgt dat er recht wordt gedaan aan het leed van slachtoffers en hun naasten	6,8

Bejegening *(alleen mensen die contact hebben gehad met het OM)*

is prettig in het contact	6,2
toont zich betrokken bij slachtoffers en hun naasten tijdens een zaak	6,2
staat slachtoffers goed bij met informatie en advies	6,2
is goed bereikbaar bij vragen	6,0
informeert duidelijk	6,5
informeert op tijd	6,3
communiceert in begrijpelijke taal	6,4
neemt mensen serieus bij vragen of klachten	6,4

Het algemeen publiek vindt dat het OM zijn **kerntaken** goed uitvoert.

Ook ziet het brede publiek de **maatschappelijke waarde** van het OM. Volgens hen draagt het OM bij aan een *rechtvaardige en veilige samenleving* en aan de *vrijheid in Nederland*. Dat het OM ervoor zorgt dat *daders een passende straf krijgen* en dat *er recht wordt gedaan aan het leed van slachtoffers* wordt minder sterk (h)erkend.

Op het vlak van **bejegening** wordt het OM beoordeeld met een voldoende, maar het publiek ziet nog ruimte voor verbetering. Het OM mag zich meer *betrokken tonen bij slachtoffers, beter bereikbaar zijn, duidelijker en tijdig informeren* en *mensen serieus nemen bij vragen en klachten*. Ook in het contact kan het OM zich *vriendelijker* opstellen.

Reputatie in detail (2)

professionaliteit

is een betrouwbare organisatie	7,1
heeft deskundige mensen	7,3
Bij het OM werken gedreven mensen met hart voor rechtvaardigheid	7,1
werkt zorgvuldig	6,9
weet wat er speelt in de samenleving en speelt daarop in	6,7
houdt goed de balans tussen de belangen van slachtoffers en verdachten	6,6

integriteit

wordt goed bestuurd	6,8
is open over wat het doet en de keuzes die het maakt	6,3
handelt eerlijk en integer	7,0

visie en leiderschap

heeft een duidelijke visie op het vergroten van de veiligheid in Nederland	6,9
neemt het voortouw in het vergroten van de veiligheid in Nederland	6,8
laat goed van zich horen in het publieke debat over veiligheid in Nederland	6,6

werkgeverschap

is een goede werkgever	7,1
biedt werk waarmee je een maatschappelijke bijdrage levert	7,3
is een diverse organisatie: het personeelsbestand is een goede afspiegeling van de samenleving	6,6

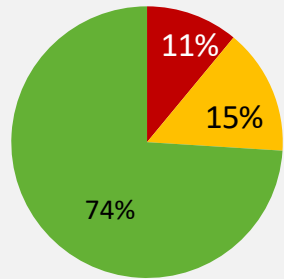
Het OM wordt gezien als een **professionele** organisatie: *betrouwbaar, deskundig, gedreven* en redelijk *zorgvuldig*. Het beeld is dat OM nog wel meer *oog kan hebben voor wat er in de samenleving speelt* en beter de *balans kan bewaken tussen de belangen van slachtoffers en verdachten*.

Positief is dat het OM wordt gezien als een **integere organisatie**. Men vindt dat het OM nog wel meer *open* kan zijn over wat het doet en de keuzes die het maakt.

Het publiek vindt dat het OM redelijk **visie en leiderschap** toont als het gaat om het vergroten van de veiligheid in Nederland. Het OM kan wel meer *vocaal zijn in het publieke debat over veiligheid in Nederland*.

Het beeld bij het publiek is dat het OM een **goede werkgever** is, die *werk biedt waarmee men een maatschappelijk bijdrage levert*. Het OM wordt nog niet gezien als een zeer *diverse organisatie*.

Waarom hebben mensen geen tot matig vertrouwen in het OM?

geen/weinig vertrouwen
matig vertrouwen
redelijk tot veel vertrouwen

26% van de respondenten geeft aan *geen tot matig vertrouwen* te hebben in het OM. Hiervan geeft bijna een kwart geen duidelijke reden waarom ze het OM niet vertrouwen. Men benoemt hierbij veelal dat ze weinig beeld hebben bij het OM. Hier geldt: onbekend maakt onbemind.

Daarnaast is het beeld dat dat er in Nederland te licht of te weinig wordt gestraft een reden voor weinig vertrouwen in het OM. Hierbij maakt men niet altijd een onderscheid tussen de *geëiste* straf en de daadwerkelijk *opgelegde* straf. Andere percepties die zorgen voor gebrekkig vertrouwen in het OM: het OM handelt niet integer en is bevooroordeeld of zelfs corrupt, het OM laat steken vallen en maakt te veel (vorm)fouten, en het OM is onderdeel van een oneerlijk, onbetrouwbaar of ronduit kwaadaardig systeem.

N.B. Deze vraag is voorgelegd aan mensen die hebben aangegeven geen tot matig vertrouwen te hebben in het OM (N=182)

Citaten: waarom mensen geen tot matig vertrouwen hebben in het OM?

“Te vaak nog krijgen daders van ernstige delicten naar mijn mening een te lage straf, nabestaanden zullen hierdoor niet het gevoel hebben dat er iemand is die naast hen staat.”

“Onschuldig beschuldigd.”

“Er wordt erg weinig vervolgd, zaken worden geseponeerd en er wordt veel gestuurd op andere afhandeling dan vervolging.”

“Gevoelsmatig gaan ze alleen voor zaken die ze kunnen winnen”

“Het OM handelt te vaak onrechtvaardig.”

“Omdat de slachtoffers harder gestraft worden dan de daders.”

“Langzaam en helpen niet... totaal geen hulp gekregen.”

“Belangrijke zaken blijven lang liggen, veel te lage straffen voor bepaalde delicten.”

“Strafzaken worden niet behandeld, de straffen zijn laag en de dader is belangrijker dan het slachtoffer.”

“Alleen al vanwege het filmpje met de blokkeerfriezen, dat heeft bij mij kwaad bloed gezet, ze framen mensen en ze komen niet op voor de burger of voor de slachtoffers.”

“Legt veel te lage straffen op en het duurt te lang voordat iemand veroordeeld wordt.”

“Ze hebben last van tunnelvisie en gedragen zich arrogant.”

“Rare wetten die gewoon niet kloppen.”

“Geen eerlijk rechtssysteem.”

“Er worden te veel fouten gemaakt.”

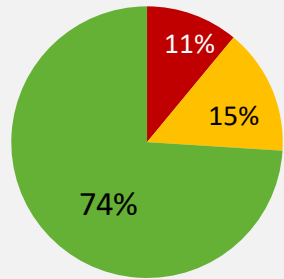
“Men is volgens mij onderbezet, te weinig middelen om alles goed te onderzoeken.”

“De misstappen worden altijd uitgebreid behandeld. Dat zijn de berichten die blijven hangen. Positieve dingen zijn onderbelicht en heb ik als gewone burger eigenlijk geen weet van.”

Toelichting: waarom hebben mensen geen tot matig vertrouwen in het OM?

- **Weet niet/onvoldoende beeld:** 23% van de respondenten kan niet één duidelijke reden geven waarom ze geen vertrouwen hebben in het OM. Zij geven veelal aan dat zij geen goed beeld hebben en te weinig weten van het OM.
- **Te lichte straffen:** een deel van de respondenten geeft aan geen vertrouwen in het OM te hebben, omdat er te weinig en te licht wordt gestraft in Nederland.
- **OM handelt niet rechtvaardig:** bij een deel van de respondenten leeft het beeld dat het OM niet rechtvaardig, integer en/of onafhankelijk handelt. Zij bestempelen het OM als oneerlijk, corrupt en bevooroordeeld en als een partij die etnisch profileert.
- **Fouten/onzorgvuldig:** 16% van de respondenten heeft geen of weinig vertrouwen in het OM door onzorgvuldig handelen en fouten die zijn gemaakt. Het beeld is dat het OM “te veel steken laat vallen.” Dit is op basis van eigen ervaring danwel berichtgeving in de media.
- **Geen vertrouwen in het rechtssysteem of de overheid:** een deel van de respondenten geeft aan weinig tot geen vertrouwen te hebben in het rechtssysteem of de overheid in het algemeen. Ze vinden het systeem niet eerlijk en de wetten niet kloppen.
- **Niet effectief/daadkrachtig/pakt zaken niet op:** respondenten vinden dat het OM te veel zaken laat lopen en niet daadkrachtig en effectief is in het vervolgen van verdachten. Hierdoor blijven te veel daders op vrij voeten. Ook wordt benoemd dat het OM alleen gaat voor zaken die het kan winnen.
- **Negatief in de media:** sommige respondenten noemen dat zij geen vertrouwen hebben in het OM door alle negatieve berichtgeving in de media.
- **Negatieve associaties:** 3% van de antwoorden zijn gerelateerd aan negatieve kenmerken als afstandelijk, saai, lui, stijf, streng, langzaam en arrogant.
- **Onderbezetting/weinig middelen:** een aantal respondenten benoemt dat het OM onderbezet is en te weinig middelen beschikbaar heeft, waardoor zaken blijven liggen.
- **Overig:** sommige antwoorden kunnen niet toebedeeld worden in een specifieke categorie. Deze antwoorden bestaan o.a. uit “Te veel onveiligheid”, “Niet te volgen in hun strategie”, “De acties van het OM bij de klimaatstakingen”.

Aanbevelingen aan het OM

geen/weinig vertrouwen
matig vertrouwen
redelijk tot veel vertrouwen

74% van de respondenten geeft aan vertrouwen te hebben in het OM. Gevraagd naar wat het OM (nog) beter zou kunnen doen, noemt bijna een kwart van hen dat het OM meer moet investeren in communicatie en zichtbaarheid. Het OM moet niet alleen beter voor het voetlicht brengen wat het doet en waarom, maar ook tegengeluid bieden bij negatieve berichtgeving. Daarnaast zou het OM volgens een deel van de respondenten moeten zorgen voor hogere straffen. Andere suggesties voor verbetering liggen op het vlak van professionaliteit: zorgvuldig werken om fouten te voorkomen en sneller werken met meer vervolgingen als resultaat. Positief is dat 15% aangeeft dat het OM op de goede weg is.

Wat zou het OM (nog) beter kunnen doen?

N.B. Deze vraag is voorgelegd aan mensen die hebben aangegeven vertrouwen te hebben in het OM (N=499)

Toelichting: Wat zou het OM (nog) beter kunnen doen?

- **Communicatie en zichtbaarheid:** veel respondenten geven aan dat het OM nog kan winnen op communicatie en een tegengeluid kan geven aan de negatieve berichtgeving. Het OM mag veel meer naar buiten treden, duidelijk maken wat de taken en verantwoordelijkheden zijn, successen delen en transparant zijn over wat het doet en de keuzes die het maakt (bijvoorbeeld als het gaat om de hoogte van strafeisen en besluiten met betrekking tot wel of geen rechtsvervolging).
- **Hogere straffen:** een deel van de respondenten vindt dat het OM hogere straffen moet eisen of opleggen.
- **Meer zorgvuldigheid:** respondenten adviseren het OM zorgvuldiger te werken om (vorm)fouten (met seponeren als gevolg) en misstappen (Puttense moordzaak, Warnsveldse pompmoord) te voorkomen. Daarbij adviseren respondenten het OM grondig(er) onderzoek te verrichten bij strafzaken om te zorgen voor voldoende bewijs voor een zaak en te voorkomen dat verdachten onnodig voor de rechter worden gedaagd of ontkomt aan zijn straf. Enkele respondenten geven hierbij aan dat zij zich realiseren dat het mensenwerk is en fouten gemaakt kunnen worden.
- **Ga zo door:** een deel van de respondenten vindt dat het al goed gaat en adviseert het OM op dezelfde voet door te gaan. Hierbij wordt soms genoemd dat men straffen over het algemeen (te) laag vindt, maar dat dit meer bij de rechters ligt en dat het OM doet wat het kan met de tijd en het geld die ze hebben.
- **Meer en sneller zaken afhandelen:** respondenten zien graag dat het OM meer verdachten vervolgt en lopende zaken sneller afhandelt. Het beeld is dat strafzaken eindeloos duren.
- **Menselijke maat en empathie tonen:** een deel van de respondenten benoemt dat het OM zakelijk en afstandelijk is en meer oog mag hebben voor de menselijke maat: meer empathie en betrokkenheid bij slachtoffers en nabestaanden tonen, beter luisteren naar slachtoffers, goed omgaan met de (kroon)getuigen.
- **Actiever en daadkrachtiger optreden en criminaliteitsbestrijding:** OM mag criminaliteit actiever, daadkrachtiger en harder bestrijden.
- **Personeelstekort oplossen:** zorgen voor meer capaciteit om de achterstanden weg te werken en zorgen dat meer zaken opgepakt en sneller opgelost kunnen worden.
- **Overig:** suggesties van alleen behandelen van zaken die van belang zijn en geen onzin strafzaken (zoals Hazes/vlogster en Derksen) tot “meegaan met de tijd”, “niet te snel reageren in het debat”, “meer begeleiding na terugkeer in de maatschappij na gevangenisstraf”, “mensen vreedzaam laten protesteren” en “stoppen met hetze tegen vereniging vrijwillig levenseinde”.

Citaten: Wat zou het OM (nog) beter kunnen doen?

“Veel mensen hebben het idee dat de Nederlandse straffen laag zijn, en dat criminelen overal mee weg komen. Misschien helpt het om meer inzicht in de beweegredenen van het OM te geven om dit te verminderen.”

“Strafeisen uitleggen aan de maatschappij. Dit door overal (internet, televisie) de globale feiten weer te geven en uitleg te geven over hun strafeis.”

“Misschien meer verduidelijken waarom soms van rechtsvervolgning wordt afgezien?”

“Meer zichtbaar zijn voor de maatschappij.”

“Integer zijn en minder arrogantie tonen.”

“Mensen vreedzaam laten protesteren.”

“Meer personeel aannemen, hen gespecialiseerde opleiding laten volgen en criminaliteit intensiever bestrijden.”

“Het OM doet het mijns inziens vrij goed. Wat ze beter kunnen doen is minder publieke figuren vervolgen om in de schijnwerper te komen (denk aan de Johan Derksen zaak, die vooraf al was bestempeld als verjaard), maar zaken van de grote stapel pakken die er echt toe doen.”

“Meer zichtbaar zijn, melden welke acties zijn uitgezet bij een vermelding van criminaliteit, hun werk zichtbaar maken voor het publiek en direct koppelen aan een strafbaar feit.”

“Nog beter kunnen zeggen wat ze doen, successen ook delen. Nu komt alleen sensatie in het nieuws als er iets niet is uitgevoerd.”

“Ik heb geen idee. Ik weet nu al niet goed wat ze doen.”

“Meer bekendheid geven aan haar taken en verantwoordelijkheid.”

“Beter iets te lang onderzoek dan direct iemand voor de rechter dagen.”

“Beter om kunnen gaan met mensen gerelateerd aan kroongetuigen.”

“Meer personeel werven zodat er niets meer geschrappt hoeft te worden.”

“Minder naar "woke" tendensen luisteren en meer naar de burgers toe communiceren.”

A silhouette of a woman holding scales of justice, symbolizing law and equity. The background shows a city skyline across a body of water.

3. Verdieping reputatie en draagvlak

Resultaten uitgesplitst naar contact en opleiding

Contact met OM: 23% van de respondenten heeft contact gehad met het OM

Vraag: heeft u ooit contact gehad met het OM?

	N	%
Nee	752	74%
Ja, ik ben slachtoffer geweest van een strafbaar feit	62	6%
Ja, iemand in mijn nabije omgeving is slachtoffer geweest van een strafbaar feit	54	5%
Ja, ik ben verdachte geweest van een strafbaar feit	50	5%
Ja, iemand in mijn nabije omgeving is verdachte geweest van een strafbaar feit	41	4%
Ja, ik werk beroepsmatig samen met het Openbaar Ministerie	26	3%
Ja, ik werk zelf bij het Openbaar Ministerie	2	0%
Weet ik niet	30	3%
Totaal	1017	100%

Contact: het OM geniet minder waardering en draagvlak bij mensen die contact hebben gehad met het OM

	Heeft u contact gehad met het OM?			
	Totaal	Ja N=207	Nee N=477	Kloof
Reputatie	6,9	6,5	7,2	0,7
<i>Reputatiethema's</i>				
Kerntaken	7,0	6,6	7,2	0,6
Bejegening	6,3	6,3	<i>n.a.</i>	<i>n.a.</i>
Maatschappelijke waarde	7,0	6,7	7,2	0,5
Professionaliteit	7,0	6,6	7,2	0,6
Integriteit	6,7	6,5	6,8	0,3
Visie & leiderschap	6,7	6,5	6,9	0,4
Werkgeverschap	7,1	6,8	7,2	0,4
<i>Steun</i>				
Vertrouwen recht in goede handen	7,2	6,7	7,5	0,8
Vertrouwen taken in goede handen	7,1	6,6	7,4	0,8
Steun voor rol in veiligheidsbeleid	7,2	6,7	7,4	0,7
Verbale steun	6,9	6,6	7,0	0,4
Intentie baan aanbevelen	6,3	6,2	6,4	0,2

Kloof is significant bij $\geq 0,4$

Reputatie in detail: mensen die contact hebben gehad met het OM zijn over de gehele linie kritischer over het OM (1)

	Heeft u contact gehad met het OM?		
	Ja N=207	Nee N=477	Kloof
kerntaken			
voert zijn opsporingstaak goed uit: leiding geven aan het opsporen van strafbare feiten	6,6	7,1	0,5
voert zijn vervolgingstaak goed uit: strafbare feiten vervolgen en verdachten voor rechter brengen	6,7	7,2	0,5
maatschappelijke waarde			
draagt bij aan een rechtvaardige samenleving	6,9	7,4	0,5
draagt bij aan een veilige samenleving	7,1	7,5	0,4
draagt bij aan de vrijheid in Nederland	6,7	7,2	0,5
zorgt dat daders een passende straf krijgen	6,3	6,8	0,5
zorgt dat er recht wordt gedaan aan het leed van slachtoffers en hun naasten	6,5	7,0	0,5
professionaliteit			
is een betrouwbare organisatie	6,7	7,4	0,7
heeft deskundige mensen	6,9	7,5	0,6
Bij het OM werken gedreven mensen met hart voor rechtvaardigheid	6,8	7,4	0,6
werkt zorgvuldig	6,6	7,1	0,5
weet wat er speelt in de samenleving en speelt daarop in	6,4	6,9	0,5
houdt goed de balans tussen de belangen van slachtoffers en verdachten	6,3	6,8	0,5

Kloof is significant bij $\geq 0,4$

Reputatie in detail: mensen die contact hebben gehad met het OM zijn over de gehele linie kritischer over het OM (2)

	Heeft u contact gehad met het OM?		
	Ja N=207	Nee N=477	Kloof
integriteit			
wordt goed bestuurd	6,5	6,9	0,4
is open over wat het doet en de keuzes die het maakt	6,2	6,4	0,2
handelt eerlijk en integer	6,7	7,1	0,4
visie en leiderschap			
heeft een duidelijke visie op het vergroten van de veiligheid in Nederland	6,6	7,1	0,5
neemt het voortouw in het vergroten van de veiligheid in Nederland	6,4	7,0	0,6
laat goed van zich horen in het publieke debat over veiligheid in Nederland	6,5	6,6	0,1
werkgeverschap			
is een goede werkgever	6,9	7,2	0,3
biedt werk waarmee je een maatschappelijke bijdrage levert	6,9	7,5	0,6
is een diverse organisatie: het personeelsbestand is een goede afspiegeling van de samenleving	6,5	6,6	0,1

Kloof is significant bij $\geq 0,4$

Type contact: het OM geniet (vanzelfsprekend) minder waardering en steun onder (naasten van) verdachten, maar ook onder slachtoffers dan mensen die geen contact hebben gehad

	<i>Reputatie en steun naar type contact</i>			
	Geen contact gehad N=477	(Naaste van) slachtoffer N=96	(Naaste van) verdachte N=86	<i>Werk beroepsmatig samen</i> N=25*
Reputatie	7,2	6,8	6,1	7,0
<i>Reputatiethema's</i>				
Kerntaken	7,2	6,7	6,4	7,2
Bejegening	<i>n.a.</i>	6,5	6,1	6,3
Maatschappelijke waarde	7,2	7,0	6,2	7,3
Professionaliteit	7,2	6,8	6,2	7,0
Integriteit	6,8	6,8	6,1	6,7
Visie & leiderschap	6,9	6,9	6,1	6,6
Werkgeverschap	7,2	7,2	6,4	7,0
<i>Steun</i>				
Vertrouwen recht in goede handen	7,5	7,0	6,3	7,3
Vertrouwen taken in goede handen	7,4	7,0	6,1	7,0
Steun voor rol in veiligheidsbeleid	7,4	6,9	6,3	7,6
Verbale steun	7,0	7,1	5,9	7,4
Intentie baan aanbevelen	6,4	6,4	5,6	7,7

Het hangt van de steekproefgrootte af of een verschil significant is. Verschillen $\geq 0,5$ tussen groep slachtoffers en verdachten zijn significant.

*Mensen die beroepsmatig samenwerken met het OM omvat een kleine steekproef. Deze cijfers zijn indicatief en moeten met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Type contact: ongeacht het type contact zien mensen ruimte voor verbetering als het gaat om de 'bejegening' vanuit het OM

	Type contact		
	(Naaste van) slachtoffer	(Naaste van) verdachte	Werk beroepsmatig samen
	N=96	N=86	N=25*
Bejegening	6,5	6,1	6,3
is prettig in het contact	6,5	5,8	6,4
toont zich betrokken bij slachtoffers en hun naasten tijdens een zaak	6,3	6,0	6,3
staat slachtoffers goed bij met informatie en advies	6,5	6,0	6,3
is goed bereikbaar bij vragen	6,3	5,7	5,7
informeert duidelijk	6,5	6,4	6,6
informeert op tijd	6,5	6,0	6,4
communiceert in begrijpelijke taal	6,7	6,2	6,3
neemt mensen serieus bij vragen of klachten	6,6	6,1	6,2

Het hangt van de steekproefgrootte af of een verschil significant is. Verschillen $\geq 0,5$ tussen groep slachtoffers en verdachten zijn significant.

*Mensen die beroepsmatig samenwerken met het OM omvat een kleine steekproef. Deze cijfers zijn indicatief en moeten met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden

Reputatie & steun naar opleiding: mensen met een WO opleiding zijn over de gehele linie het meest positief over het OM, behalve als het gaat om ‘bejegening’

	Reputatie en steun naar opleiding			
	Basisonderwijs & middelbare school	MBO	HBO	WO
	N=112	N=300	N=202	N=80
Reputatie	6,7	6,9	6,9	7,3
<i>Reputatiethema's</i>				
Kerntaken	6,9	7,0	6,8	7,2
Bejegening	6,5	6,4	6,1	6,0
Maatschappelijke waarde	6,9	6,9	7,0	7,4
Professionaliteit	7,0	7,0	6,9	7,2
Integriteit	6,6	6,7	6,6	6,9
Visie & leiderschap	6,8	6,7	6,6	6,9
Werkgeverschap	7,0	7,0	7,0	7,3
<i>Steun</i>				
Vertrouwen recht in goede handen	7,0	7,1	7,3	7,6
Vertrouwen taken in goede handen	7,0	7,1	7,2	7,5
Steun voor rol in veiligheidsbeleid	7,1	7,1	7,2	7,2
Verbale steun	6,4	6,9	7,0	7,1
Intentie baan aanbevelen	6,0	6,3	6,5	6,3

Verschillen zijn significant bij een verschil $\geq 0,5$

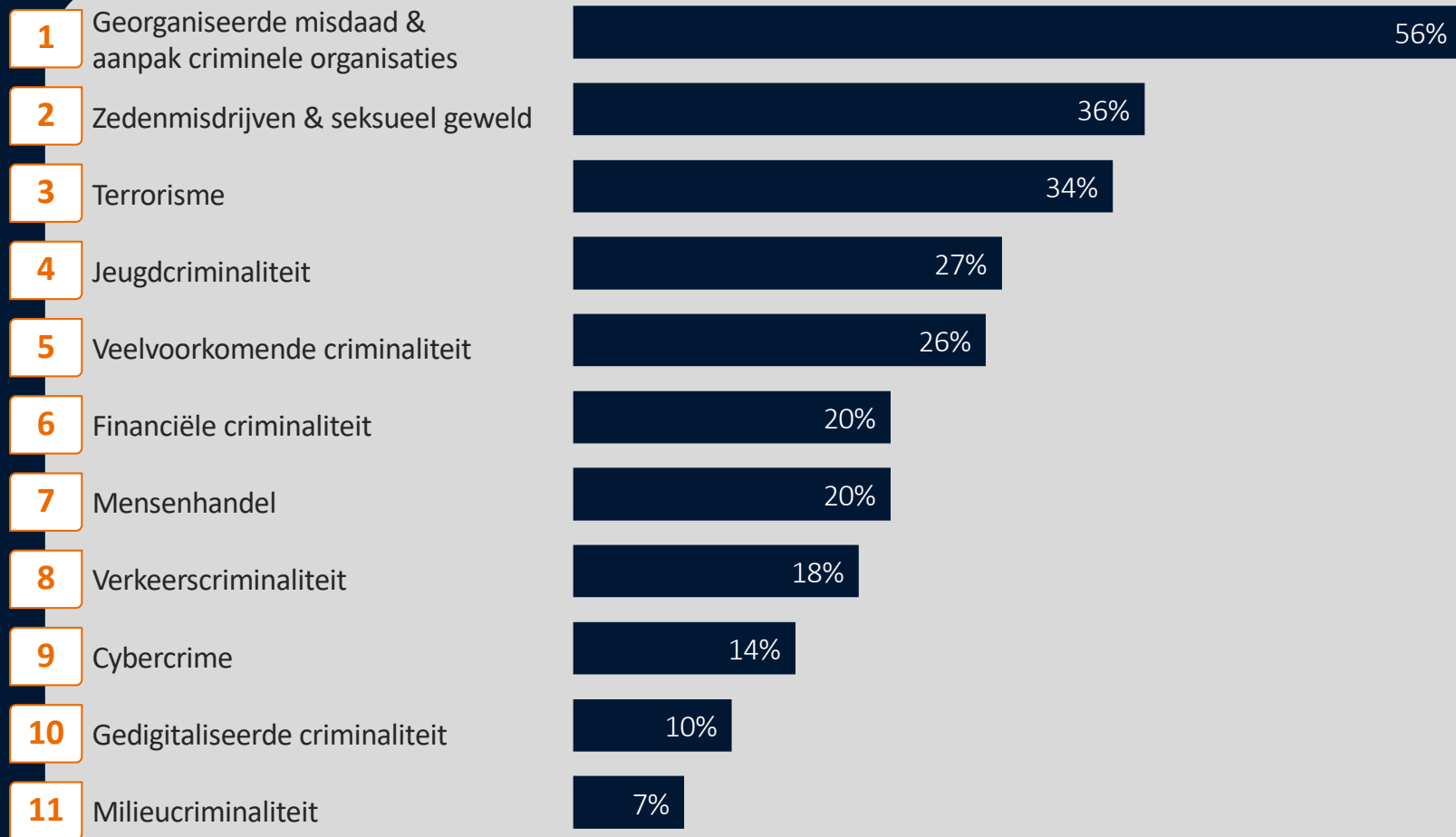
The image features a silhouette of the Statue of Justice, a symbol of law and equity, holding a pair of scales. The statue is positioned in the foreground, with a blurred city skyline and a body of water in the background. A white text box with a green border is overlaid on the lower left portion of the image.

4. Prioritaire thema's voor het OM

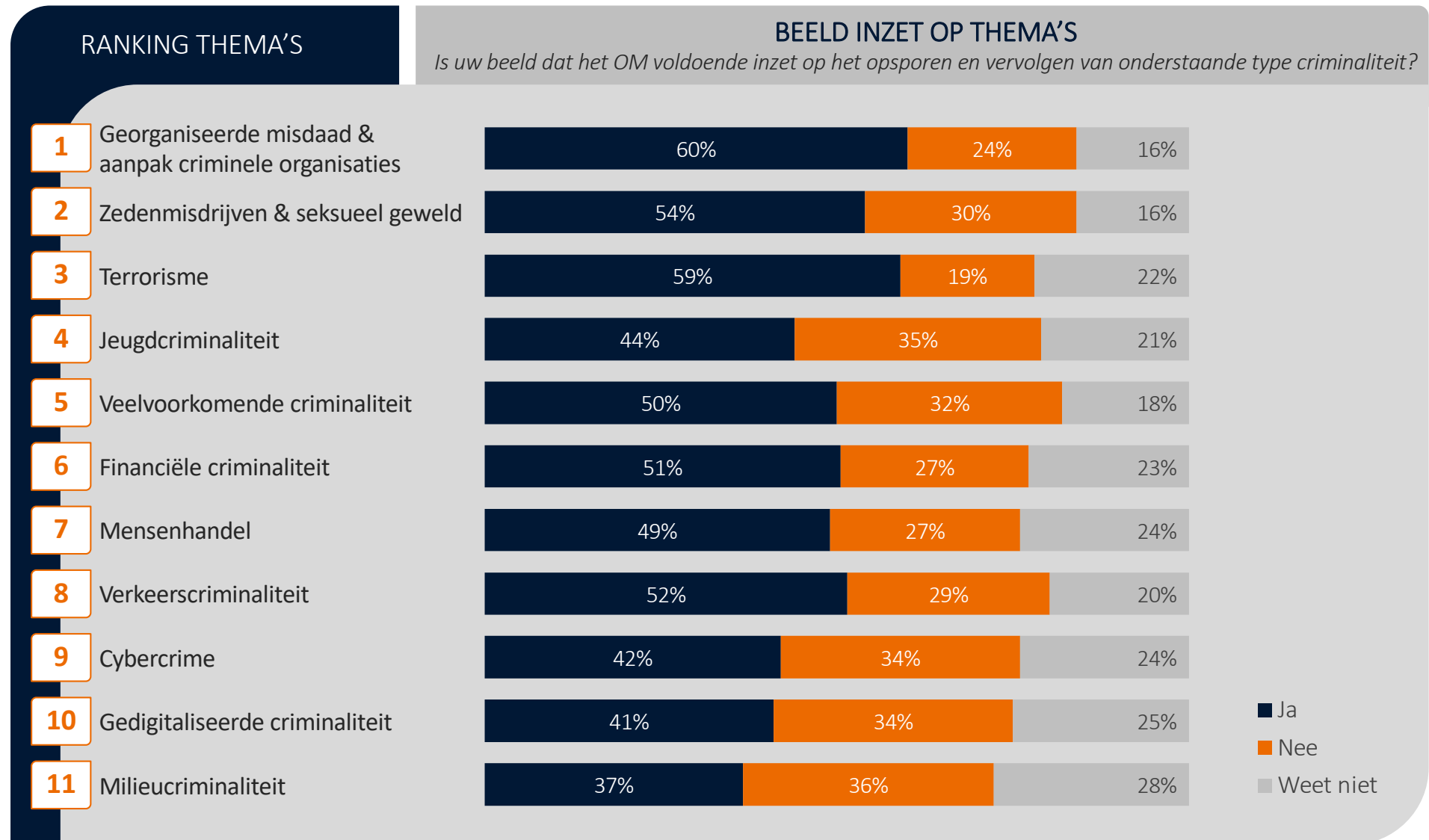
Thema's: met de aanpak van georganiseerde misdaad en criminele organisaties draagt het OM het meest bij aan de veiligheid in Nederland in de ogen van het publiek

RANKING THEMA'S

Met welke drie thema's draagt het OM in uw ogen het meest bij aan de veiligheid in Nederland?
(% van het publiek; N=711)

Thema's: een kleine meerderheid van het publiek vindt dat het OM al voldoende inzet op de - in hun ogen - drie belangrijkste thema's

The image features a silhouette of the Statue of Justice, a symbol of law and equity, holding a pair of scales. The statue is positioned in the foreground, with a blurred city skyline and a body of water in the background. A white text box with a green border is overlaid on the lower part of the image.

5. Hoe kan het OM zijn reputatie en draagvlak versterken?

Hoe kan het OM haar *reputatie* versterken onder het publiek?

De reputatie van het OM is op dit moment vooral gestoeld op het beeld dat het OM zijn *vervolgstaak goed uitvoert* en een *betrouwbare organisatie* is met *deskundige en gedreven mensen*. Ook het beeld dat het OM bijdraagt aan een *veilige* en *rechtvaardige* samenleving en aan de *vrijheid in Nederland* draagt positief bij aan de reputatie van het OM. Belangrijk dit te behouden en communicatief (blijvend) voor het voetlicht te brengen.

Om de reputatie verder te versterken moet het OM stappen zetten op *bejegening*: mensen serieus nemen bij klachten/vragen en zich zichtbaar betrokken tonen bij slachtoffers en hun naasten. Ook verwacht men dat het OM meer haar *visie* deelt en haar *stem laten horen in het publieke debat* over veiligheid in Nederland. Verder valt er op *professionaliteit* nog (lichtelijk) te winnen: nog zorgvuldiger werken en laten zien dat het OM midden in de samenleving staat, zal de reputatie verder versterken.

Kerntaken	
01	voert zijn opsporingstaak goed uit
02	voert zijn vervolgingstaak goed uit
Bejegening	
03	is prettig in het contact
04	toont zich betrokken bij slachtoffers en hun naasten
05	staat slachtoffers goed bij met informatie en advies
06	is goed bereikbaar bij vragen
07	informeert duidelijk
08	informeert op tijd
09	communiqueert in begrijpelijke taal
10	neemt mensen serieus bij vragen of klachten
Maatschappelijke waarde	
11	draagt bij aan rechtvaardige samenleving
12	draagt bij aan een veilige samenleving
13	draagt bij aan de vrijheid in Nederland
14	zorgt dat daders een passende straf krijgen
15	zorgt dat er recht wordt gedaan aan leed slachtoffers
Professionaliteit	
16	is een betrouwbare organisatie
17	heeft deskundige mensen
18	werken gedreven mensen met hart voor rechtvaardigheid
19	werkt zorgvuldig
20	weet wat er speelt in samenleving en speelt daarop in
21	houdt goed balans belangen slachtoffers en verdachten
Integriteit	
22	wordt goed bestuurd
23	is open over wat het doet en de keuzes die het maakt
24	handelt eerlijk en integer
Visie en leiderschap	
25	heeft duidelijke visie op vergroten veiligheid in Nederland
26	neemt voortouw in vergroten van veiligheid in Nederland
27	laat goed stem horen in publieke debat over veiligheid
Werkgeverschap	
28	is een goede werkgever
29	biedt werk waarmee je maatschappelijke bijdrage levert
30	is een diverse organisatie

Hoe kan het OM het *vertrouwen dat het recht in goede handen is bij het OM* vergroten?

Het vertrouwen dat het recht in goede handen is bij het OM is op dit moment vooral gestoeld op het beeld dat het OM haar *kerntaken* goed uitvoert en een *betrouwbare* en *integere* organisatie is. Ook het beeld dat het OM bijdraagt aan een *veilige* en *rechtvaardige* samenleving en *werk biedt waarmee men een maatschappelijke bijdrage levert*, draagt hieraan bij.

Om het vertrouwen verder te versterken is het belangrijk dat het OM zorgt dat het *zorgvuldig werkt*, er *recht wordt gedaan aan het leed van slachtoffers*, slachtoffers goed *bijstaat met informatie en advies* en laat zien dat het mensen *serieus neemt bij vragen en klachten*. Ook meer het *voortouw nemen* en *vocaal zijn in het publieke debat* als het gaat over veiligheid in Nederland zal het vertrouwen verder versterken.

Kerntaken	
01	voert zijn opsporingstaak goed uit
02	voert zijn vervolgingstaak goed uit
Bejegening	
03	is prettig in het contact
04	toont zich betrokken bij slachtoffers en hun naasten
05	staat slachtoffers goed bij met informatie en advies
06	is goed bereikbaar bij vragen
07	informeert duidelijk
08	informeert op tijd
09	communiceert in begrijpelijke taal
10	neemt mensen serieus bij vragen of klachten
Maatschappelijke waarde	
11	draagt bij aan rechtvaardige samenleving
12	draagt bij aan een veilige samenleving
13	draagt bij aan de vrijheid in Nederland
14	zorgt dat daders een passende straf krijgen
15	zorgt dat er recht wordt gedaan aan leed slachtoffers
Professionaliteit	
16	is een betrouwbare organisatie
17	heeft deskundige mensen
18	werken gedreven mensen met hart voor rechtvaardigheid
19	werkt zorgvuldig
20	weet wat er speelt in samenleving en speelt daarop in
21	houdt goed balans belangen slachtoffers en verdachten
Integriteit	
22	wordt goed bestuurd
23	is open over wat het doet en de keuzes die het maakt
24	handelt eerlijk en integer
Visie en leiderschap	
25	heeft duidelijke visie op vergroten veiligheid in Nederland
26	neemt voortouw in vergroten van veiligheid in Nederland
27	laat goed stem horen in publieke debat over veiligheid
Werkgeverschap	
28	is een goede werkgever
29	biedt werk waarmee je maatschappelijke bijdrage levert
30	is een diverse organisatie

Hoe kan het OM haar bestaansrecht – *het vertrouwen dat de kerntaken in goede handen zijn* – vergroten?

Het vertrouwen dat het recht in goede handen is bij het OM is op dit moment vooral gestoeld op het beeld dat het OM een *integere organisatie* is, is die goed haar *kerntaken* uitvoert en *bijdraagt aan een veilige en rechtvaardige samenleving*.

Om het vertrouwen verder te versterken is het belangrijk dat het OM zorgt dat het *goed bestuur toont, tijdig informeert* en zich *betrokken toont bij slachtoffers*. Ook meer *vocaal zijn in het publieke debat* als het gaat over veiligheid in Nederland, zal het vertrouwen verder versterken.

Kerntaken	
01	voert zijn opsporingstaak goed uit
02	voert zijn vervolgingstaak goed uit
Bejegening	
03	is prettig in het contact
04	toont zich betrokken bij slachtoffers en hun naasten
05	staat slachtoffers goed bij met informatie en advies
06	is goed bereikbaar bij vragen
07	informeert duidelijk
08	informeert op tijd
09	communiceert in begrijpelijke taal
10	neemt mensen serieus bij vragen of klachten
Maatschappelijke waarde	
11	draagt bij aan rechtvaardige samenleving
12	draagt bij aan een veilige samenleving
13	draagt bij aan de vrijheid in Nederland
14	zorgt dat daders een passende straf krijgen
15	zorgt dat er recht wordt gedaan aan leed slachtoffers
Professionaliteit	
16	is een betrouwbare organisatie
17	heeft deskundige mensen
18	werken gedreven mensen met hart voor rechtvaardigheid
19	werkt zorgvuldig
20	weet wat er speelt in samenleving en speelt daarop in
21	houdt goed balans belangen slachtoffers en verdachten
Integriteit	
22	wordt goed bestuurd
23	is open over wat het doet en de keuzes die het maakt
24	handelt eerlijk en integer
Visie en leiderschap	
25	heeft duidelijke visie op vergroten veiligheid in Nederland
26	neemt voortouw in vergroten van veiligheid in Nederland
27	laat goed stem horen in publieke debat over veiligheid
Werkgeverschap	
28	is een goede werkgever
29	biedt werk waarmee je maatschappelijke bijdrage levert
30	is een diverse organisatie

Top 10 belangrijkste aanjagers van reputatie en steun

	Score	Reputatie	Vertrouwen recht in goede handen	Vertrouwen taken in goede handen	Rol in veiligheidsbeleid	Verbale steun	Baan aanbevelen
01	voert zijn opsporingstaak goed uit	6,9	8	2	7	6	
02	voert zijn vervolgingstaak goed uit	7,0	1	1	1	3	3
03	is prettig in het contact	6,2					2
04	toont zich betrokken bij slachtoffers en hun naasten	6,2			10		
05	staat slachtoffers goed bij met informatie en advies	6,2		7			
06	is goed bereikbaar bij vragen	6,0				7	
07	informeert duidelijk	6,5					
08	informeert op tijd	6,3			4	4	
09	communiceert in begrijpelijke taal	6,4					
10	neemt mensen serieus bij vragen of klachten	6,4	2				8
11	draagt bij aan rechtvaardige samenleving	7,2	7	8	2	8	1
12	draagt bij aan een veilige samenleving	7,3	3	4	8	7	4
13	draagt bij aan de vrijheid in Nederland	7,0				9	
14	zorgt dat daders een passende straf krijgen	6,6				2	
15	zorgt dat er recht wordt gedaan aan leed slachtoffers	6,8		9		8	
16	is een betrouwbare organisatie	7,1	5	6		10	
17	heeft deskundige mensen	7,3	10			5	
18	werken gedreven mensen met hart voor rechtvaardigheid	7,1		10		6	
19	werkt zorgvuldig	6,9	9	5		9	
20	weet wat er speelt in samenleving en speelt daarop in	6,7				5	5
21	houdt goed balans belangen slachtoffers en verdachten	6,6					
22	wordt goed bestuurd	6,8			9		9
23	is open over wat het doet en de keuzes die het maakt	6,3				3	6
24	handelt eerlijk en integer	7,0			3		7
25	heeft duidelijke visie op vergroten veiligheid in Nederland	6,9	6				
26	neemt voortouw in vergroten van veiligheid in Nederland	6,8		10			
27	laat goed stem horen in publieke debat over veiligheid	6,6	4	3	5	2	1
28	is een goede werkgever	7,1			6	10	10
29	biedt werk waarmee je maatschappelijke bijdrage levert	7,3					
30	is een diverse organisatie	6,6					4

Samenvattend: hoe kan de reputatie van en het draagvlak voor het OM versterkt worden?

Handhaven & (communicatief) bevestigen (score ≥ 7)

- + **Kerntaken:** voert zijn vervolgingstaak goed uit
- + **Maatschappelijke waarde:** OM draagt bij aan een rechtvaardige en veilige samenleving en vrijheid in Nederland
- + **Professionaliteit:** OM is een betrouwbare organisatie met gedreven en deskundige mensen
- + **Integriteit:** OM handelt eerlijk en integer
- + **Werkgeverschap:** OM is een goede werkgever

Investeren en communicatief laden (score $<7,0$)

- **Kerntaken:** OM voert zijn opsporingstaak goed uit
- **Bejegening:** prettig in contact zijn, zich betrokken tonen bij slachtoffer, hen goed bijstaan met advies, mensen serieus nemen bij vragen of klachten, tijdig informeren en goed bereikbaar zijn
- **Maatschappelijke waarde:** zorgen dat daders een passende straf krijgen en dat er recht wordt gedaan aan het leed van slachtoffers
- **Professionaliteit:** zorgvuldiger werken en weten wat er speelt in de samenleving
- **Integriteit:** goed bestuur tonen en meer open en transparant zijn over wat het OM doet en de keuzes die het maakt
- **Visie & Leiderschap:** visie en leiderschap tonen in het vergroten van de veiligheid en meer zijn stem laten horen in het publieke debat over veiligheid
- **Werkgeverschap:** een diverse organisatie, die een goede afspiegeling vormt van de samenleving

NB. Een analyse met alleen *mensen die contact hebben gehad* en met alleen (*nabestaanden van*) *slachtoffers* geven nagenoeg geen andere uitkomsten. Vooral het goed uitvoeren van de kerntaken, maatschappelijke waarde (rechtvaardig en veilig Nederland, en recht doen aan leed slachtoffers) en een professionele organisatie zijn (betrouwbaar, deskundig, gedreven en zorgvuldig), zijn bepalende thema's voor een goede reputatie en vertrouwen dat de kerntaken en het recht in goede handen zijn. Met betrekking tot 'bejegening' zijn bereikbaar zijn, op tijd informeren, betrokken tonen bij slachtoffers en mensen serieus nemen bij klachten/vragen de belangrijkste thema's.

The image features a silhouette of the Statue of Justice, a symbol of law and equity, holding a pair of scales. The statue is positioned in the foreground, with its right arm raised holding a scroll and its left arm extended holding the scales. The background shows a blurred city skyline across a body of water, suggesting a coastal urban setting. The overall tone is professional and legal.

6. Conclusies en aanbevelingen

Conclusies (1)

- **Het Openbaar Ministerie is van naam zeer bekend bij het brede publiek, met name door het nieuws op televisie.** Echter, wat het OM precies doet en waar het verantwoordelijk voor is, blijkt niet voor iedereen helder te zijn. Een kleine meerderheid van het publiek is bekend met de vervolgingstaak. De opsporingstaak is bij minder van de helft van de respondenten bekend.
- **Er bestaan mispercepties ten aanzien van het takenpakket van de organisatie.** Veel mensen denken bijvoorbeeld onterecht dat het OM verantwoordelijk is voor de hoogte van de straffen die daders opgelegd krijgen. In de ogen van een deel van het publiek worden in Nederland daders te licht gestraft en doen de straffen geen recht aan het leed van slachtoffers. Dit is een van de redenen waarom mensen weinig vertrouwen hebben in het OM. Ook de mensen die wel vertrouwen hebben in het OM, benoemen dit als een van de aandachtspunten. Kortom, er ligt dus een communicatieve uitdaging om helder te krijgen dat niet het OM maar de Rechtspraak uiteindelijk verantwoordelijk is voor het opleggen van straffen.
- **Het OM geniet een redelijk goede reputatie en draagvlak bij het publiek.** Driekwart van de respondenten vindt dat het recht en de taken - het opsporen en vervolgen van strafbare feiten - in goede handen zijn bij het OM. Dit is positief en essentieel want dit vormt het bestaansrecht van de organisatie. Bovendien steunt een meerderheid van het publiek dat het OM een belangrijke rol heeft bij het ontwikkelen van veiligheidsbeleid.
- **Het OM geniet minder waardering en vertrouwen bij mensen die contact hebben gehad met het OM.** Dit geldt vooral voor (naasten van) verdachten, maar ook voor (naasten van) slachtoffers. Bij mensen die beroepsmatig samenwerken met het OM geniet het OM wel dezelfde waardering en vertrouwen als bij mensen die geen contact hebben gehad met het OM.
- **Het OM wordt op alle reputatiethema's voldoende tot goed beoordeeld door het brede publiek.** Men waardeert het OM vooral voor het goed uitvoeren van de kerntaken, zijn professionaliteit en maatschappelijke waarde. Men ziet het OM als een betrouwbare organisatie met deskundige en gedreven mensen, die goed zijn vervolgings- en opsporingstaak uitvoert en bijdraagt aan rechtvaardigheid, veiligheid en vrijheid in Nederland. Dit beeld draagt in grote mate positief bij aan de reputatie en het draagvlak voor het OM.

Conclusies (2)

- **Het OM kan nog stappen zetten op het vlak van bejegening.** Mensen die contact hebben gehad met het OM – van verdachten en slachtoffers en hun naasten tot mensen die beroepsmatig met het OM te maken hebben – vinden dat het OM hierop nog kan winnen. Naast bereikbaar zijn en op tijd en duidelijk informeren kan het OM zich in het contact vriendelijker opstellen, mensen meer serieus nemen bij vragen en klachten en zich meer betrokken tonen bij slachtoffers en hen bijstaan met advies. Kortom, er wordt meer empathie en menselijke maat verwacht van het OM.
- **Het OM kan en mag meer visie & leiderschap tonen.** Men verwacht van het OM dat het meer visie en leiderschap toont in het vergroten van veiligheid in Nederland en zich hierover ook nadrukkelijker laat horen in het publieke debat. Vooral meer vocaal zijn in het debat over veiligheid blijkt een belangrijke aanjager te zijn van de waardering en het draagvlak voor het OM.
- **Het brede publiek vindt dat het OM meer open en transparant kan zijn over wat het doet en de keuzes die het maakt.** Dit is ook het belangrijkste advies wat mensen meegeven aan het OM op de open vraag wat het OM beter zou kunnen doen. Een deel van het publiek adviseert het OM veel meer naar buiten te treden, duidelijk te maken wat het OM doet en waar het verantwoordelijk voor is, en successen te delen. Ook adviseren ze het OM transparanter te zijn over de keuzes die het maakt, zoals de hoogte van strafeisen en besluiten met betrekking tot wel of niet strafvervolgning.
- **Op de open vraag wat het OM beter kan doen, adviseren mensen - naast meer zichtbaar en transparant te zijn - het OM vooral in te zetten op hogere straffen, die meer recht doen aan het leed van slachtoffers.** Hierbij maakt men niet altijd een onderscheid tussen de geëiste straf en de daadwerkelijk opgelegde straf. Andere suggesties voor verbetering liggen op het vlak van professionaliteit: zorgvuldig werken om (vorm)fouten te voorkomen en sneller werken met meer vervolgingen als resultaat.
- **Met de aanpak van de *georganiseerde misdaad en criminele organisaties* draagt het OM het meest bij aan de veiligheid in Nederland in de ogen van het publiek.** De aanpak van terrorisme en zedenmisdrijven & seksueel zijn daarna de thema's waarmee het OM volgens het publiek het meest bijdraagt aan de veiligheid in Nederland. Positief is dat een kleine meerderheid van het publiek vindt dat het OM al voldoende inzet op deze drie thema's.
- **Opvallend is dat het publiek niet eenduidig is in welke thema's prioritair moeten zijn voor het vergroten van de veiligheid in Nederland.** Veel thema's zijn als prioritair aangewezen door 20-35% van het publiek.

Aanbevelingen (1)

1

Maak zichtbaar wat het het OM doet en hoe het werkt aan een rechtvaardig en veilig Nederland. Ondanks dat de naambekendheid hoog is, hebben mensen geen goed beeld van wat het OM doet en waar het verantwoordelijk voor is. Hun beeld wordt hierdoor gevoed door de veelal negatieve berichtgeving in de media. Er liggen dus communicatieve kansen om meer duidelijk te maken wat het OM doet en de essentiële waarde van het werk van het OM voor onze democratische rechtsstaat voor het voetlicht te brengen. Bovendien door helderheid te scheppen over waar OM wel en niet van is, voorkom je dat de organisatie verantwoordelijk wordt gehouden voor zaken die buiten het mandaat van het OM liggen, zoals het opleggen van straffen.

2

Wees transparant over de keuzes die het OM maakt. Bij het publiek bestaat onbegrip als het gaat over het rechtssysteem. Het is voor hen onvoldoende duidelijk waarom personen wel of niet vervolgd worden, waarom daders (in hun ogen) lage straffen krijgen en hoe het kan dat door vormfouten daders hun straf ontlopen. Ook roepen de zaken met bekende Nederlanders de vraag op: kan het OM zich niet met belangrijkere zaken bezig houden? Dit tast het vertrouwen in het OM en het rechtssysteem aan. Neem de burger dus structureel mee in de keuzes die het OM maakt, laat zien dat OM inzet op passende straffen voor daders en deel je successen. Dit als tegengeluid voor negatieve berichtgeving in de media.

3

Zorg dat de basis op orde is voor excellente uitvoering van de kerntaken. Het OM wordt afgerekend op hoe goed het invulling geeft aan zijn kerntaken: het opsporen en vervolgen van verdachten van strafbare feiten. Het OM ligt onder een vergrootglas: misstappen, vormfouten en gerechtelijke dwalingen worden breed uitgemeten in de media. Hierdoor komt het vertrouwen dat de kerntaken in goede handen zijn bij het OM meer onder druk te staan. Daarom is het belangrijk om een scherpe focus te houden op de kerntaken: zorgvuldigheid, daadkracht en gedrevenheid wordt gevraagd. Het excellent uitvoeren van de kerntaken zal een impuls geven aan het vertrouwen in het OM en het opbouwen van (maatschappelijk) krediet.

Aanbevelingen (2)

4

Laat de menselijke kant zien en investeer in 'menselijke' bejegening. Streng, arrogant, afstandelijk zijn associaties die leven bij het publiek. Daarbij ervaren mensen dat het OM niet altijd prettig is in het contact en zich betrokken toont bij slachtoffers en hun naasten. Ook op het vlak communicatie kan het OM nog winnen: beter bereikbaar zijn en duidelijk, in begrijpelijke taal en op tijd informeren. Belangrijk dus hierin te investeren en te sturen: train OM-medewerkers op dit vlak, toon in woord en gedrag dat OM 'naast de slachtoffers' staat en laat meer de menselijke kant van het OM zien.

5

Zichtbaar leiderschap gevraagd. Het publiek verwacht van het OM dat het visie en leiderschap toont in het vergroten van veiligheid in Nederland en zich hierover ook nadrukkelijker laat horen in het publieke debat. Vooral meer vocaal zijn in het debat over veiligheid blijkt een belangrijke aanjager te zijn van de waardering en het draagvlak voor het OM. Deel de visie van het OM op hoe we Nederland veilig kunnen houden, wat hiervoor nodig is en hoe het OM hierop inzet. De aanpak van georganiseerde misdaad is voor het publiek een belangrijk thema die kansen biedt voor het OM om meer zichtbaar leiderschap te tonen.

6

Blijf in woord en gedrag inzetten op het laden en voeden van de aanjagers van reputatie en draagvlak, waarop het OM al positief op wordt beoordeeld:

- OM zet alles op alles om verdachten van strafbare feiten op te sporen en te vervolgen
- OM draagt bij aan een rechtvaardige en veilige samenleving en vrijheid in Nederland
- OM is een betrouwbare organisatie met gedreven en deskundige mensen
- OM handelt altijd eerlijk en integer
- OM is een goede werkgever

A silhouette of a woman holding scales of justice, symbolizing law and equity. The background shows a city skyline across a body of water.

Bijlage

- Reputatiemonitor Openbaar Ministerie
- Achtergrondinformatie steekproef

Reputatiemonitor Openbaar Ministerie

reputatieaanjagers

voert zijn opsporingstaak goed uit: leiding geven aan het opsporen van strafbare feiten	Kerntaken
voert zijn vervolgingstaak goed uit: het vervolgen van strafbare feiten en verdachten voor de rechter brengen	
is prettig in het contact	Bejegening
toont zich betrokken bij slachtoffers en hun naasten tijdens een zaak	
staat slachtoffers goed bij met informatie en advies	
is goed bereikbaar bij vragen	
informeert duidelijk	
informeert op tijd	
communiceert in begrijpelijke taal	Maatschappelijke waarde
neemt mensen serieus bij vragen of klachten	
draagt bij aan een rechtvaardige samenleving	
draagt bij aan een veilige samenleving	
draagt bij aan de vrijheid in Nederland	
zorgt dat daders een passende straf krijgen	
zorgt dat er recht wordt gedaan aan het leed van slachtoffers en hun naasten	Professionaliteit
is een betrouwbare organisatie	
heeft deskundige mensen	
Bij het OM werken gedreven mensen met hart voor rechtvaardigheid	
werkt zorgvuldig	
weet wat er speelt in de samenleving en speelt daarop in	
houdt goed de balans tussen de belangen van slachtoffers en verdachten	Integriteit
wordt goed bestuurd	
is open over wat het doet en de keuzes die het maakt	
handelt eerlijk en integer	Visie & leiderschap
heeft een duidelijke visie op het vergroten van de veiligheid in Nederland	
neemt het voortouw in het vergroten van de veiligheid in Nederland	
laat goed van zich horen in het publieke debat over veiligheid in Nederland	Werkgeverschap
is een goede werkgever	
biedt werk waarmee je een maatschappelijke bijdrage levert	
is een diverse organisatie: personeelsbestand is een goede afspiegeling van de samenleving	

reputatiethema's

reputatie

steun

- Reputatiescore :
- vertrouwen in het OM
 - OM heeft een goede naam
 - positief gevoel bij OM

Vertrouwen recht in goede handen

Vertrouwen taken in goede handen

Steun voor rol in veiligheidsbeleid

Verbale steun: intentie iets positiefs zeggen

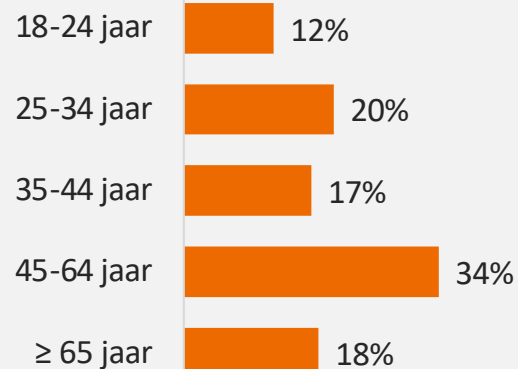
Intentie baan aanbevelen

Verdeling steekproef algemeen publiek

Verdeling geslacht

Geslacht	%
Man	54%
Vrouw	45%
Zeg ik liever niet	1%
Totaal	100%

Verdeling naar leeftijd

Verdeling naar provincies

Verdeling naar opleidingsniveau

